

til en ny Sprøites Ansaffelse. Dette Tilfælde er ikke enestaaende. Det er ikke mere end 3 Uger siden, at en Godseier i et andet Amt, som for kun 2 Aar siden har ansaffet en kostbar Sprøite, fortalte mig, at han havde hørt et lignende Raabud, som han havde nægtet at efterkomme, hvorfor Fogdens Folk nu vilde komme og udpante ham. Da han spurgte mig om, hvad han i denne Henseende skulde gøre, raadede jeg ham til at holde fast ved sin Vægring, skjøndt det var ubehageligt, da han ved at gennemlese Grundlovens § 51 vilde kunne indsee, at Dyrigheden ikke efter en Ministerresolution kunde beskatte ham, saalænge Grundloven stod ved Magt. Jeg troer, at enhver Rigsdagsmand vil være enig med mig i, at Sligt ikke bør gaae upaaagtet hen, da ellers en af de vigtigste Paragrapher i Grundloven faktisk vilde være ophævet. Den ærede Ordfører yttrede, at Udvalget ikke kunde have Noget imod mit Endringsforslag, dersom det ikke gik ud paa, at Hovedgaardseierne ogsaa skulde være fritagne for at deeltage i de Omkostninger, der ikke directe vedkom Sprøiterne. Jeg maa dertil bemærke, at jeg har holdt mig til Udvalget; § 41 siger nemlig, at den, der frivillig ansaffer en Sprøite, skal være fritagen for Deeltagelse i Udredelsen af de i § 39 nævnte Udgifter. Jeg haaber imidlertid ikke, at dette skal afholde Nogen fra at stemme for mit Forslag. Jeg seer nemlig, at Udvalget har stillet et Forslag til § 41, hvorved det bliver nærmere betegnet, hvorvidt Fritagelsen skal gaae, og min Mening er, at mit Forslag skal rette sig efter den Skikkelse, § 41 faaer, saaledes at hvis Udvalgets Forslag til denne Paragraph vedtages, vil der ved 3die Behandling kunne skee en tilsvarende Forandring i mit Forslag. Jeg vilde ønske, at der havde staaet i Loven, at Hovedgaardseiernes Forpligtelse skulde ophøre om et Aar eller to, efter hvilken Tid de da naturligt vilde komme til at deeltage i Udgifterne lige med de andre Beboere; men dette har Regjeringen jo erkjendt for betænkeligt. Imidlertid maa der udtales Noget i denne Henseende, da det er ubilligt, om ikke uretfærdigt saaledes at beskatte enkelte af vore Medborgere, ganske stridende mod Grundlovens § 51. Hvis den

høitærede Minister havde været tilstede idag, vilde jeg have udtalt den Anmodning til ham, at han snarest muligt vilde foranlede, at disse abnorme Beskatningsforhold maatte høres op, og at han navnlig vilde give Anledning til, at der kunde blive anlagt Sager ved Domstolene, for at de Vedkommende kunne blive fritagne; thi det er ganske utvivlsomt, at enhver Hovedgaardseier, der havde anlagt en saadan Sag, vilde have vundet den, men den Tids spilbe og Ubehagelighed og de Omkostninger, som vilde være forbundne med at underkaste sig Udpantning, og som kunne løbe op til meget, bør vi forskaane vore Medborgere for. Jeg har altsaa ikke Noget imod, at Endringsforslaget bliver forandret til 3die Behandling i Formen; thi jeg vil ikke have, at Hovedgaardseierne skulle favoriseres, men de skulle heller ikke give mere, end der tilkommer dem, saalænge de særligt maae holde Sprøiter. Med disse Ord skal jeg tillade mig at anbefale Forslaget, som jeg troer Omstændighederne gjøre paatrængende nødvendigt.

Ordføreren: Da jeg ikke troer, at det paa nogen Maade gaaer an at vedtage de Endringsforslag, der findes paa Afstemningslisten under Nr. 87, Nr. 100 og Nr. 101, maa jeg tillade mig med nogle Ord at imødegaae det, som de ærede Forslagsstillere have anført til Begrundelse af deres Forslag. Hvis det af den ærede 2den Landsthingsmand for 6te Kred (Milling) stillede Endringsforslag til § 32, der findes under Nr. 87, antages, vil man gaae Hovedgaardseierne for nær, idet man da lader den Forpligtelse, paa hvis Ophævelse Vedkommende have et Retfærdigheds- og Billighedskrav, blive staaende uforandret. Den ærede Landsthingsmand har rigtignok meent, at man kunde overlade Forholdet til Ordning paa en anden Maade, navnlig ved en særlig Lov, og at, om end Ordningen derved udskydes en Tid, var dette uden videre Betydning; men jeg veed ikke, hvorfor man, efterat have været ivrig for at tage særlige Rettigheder bort, skulde være lunken med at borttage en Byrde. Det sande Friheds- og Lighedsbegreb medfører, at man i begge Tilfælde maa vise den samme Interesse. Det er allerede længe nok at sætse Op-